

Мартіна О.В.

Культура мови. Культура мовлення

навчальний посібник

Мова мови
Культура мовлення
8 А К 8 Б
Культура мовлення

УДК 811.161.2

M29

Рекомендований до друку вченою радою Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (протокол № 9 від 28.10.2019 року).

Автор:
Мартіна О.В.,

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Рецензенти:
Христіанінова Р.О.,

доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Запорізького національного університету;

Мироненко О.В.,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології Херсонського державного університету;

Шеремета Н.П.,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Мартіна О.В.
М29 Культура мови. Культура мовлення: навчальний посібник / Мартіна О.В. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2019. – 124 с.
ISBN 978-617-620-310-0

УДК 811.161.2

© Мартіна О.В., 2019

ISBN 978-617-620-310-0

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО.....	4
ОСНОВИ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ. МОВЛЕННЕВА КОМУНІКАЦІЯ.....	5
Культура мови як наука і навчальна дисципліна.....	5
Поняття культури мови та культури мовлення.....	8
Чинники формування культури мовлення.....	13
Характеристика рівнів культури мови.....	14
Сфери мовного спілкування.....	15
Мовна освіта. Мовне виховання. Мовленнєва поведінка.....	16
Основні комунікативні ознаки культури мовлення.....	18
ПРОФЕСІЙНА МОВНОКОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНЦІЯ.....	24
Професійна мовленнєва комунікація. Мовнокомунікативні вміння.....	24
Комунікативна компетенція. Мовна компетенція (лексична, граматична, семантична, фонологічна, орфографічна, орфоепічна, пунктуаційна).....	25
Мовленнєві вміння (вміння говорити, слухати, читати, писати).....	27
Техніка мовлення. Основні теоретичні положення техніки мовлення.....	30
Креативність як творчий стиль мовленнєвої поведінки.....	43
МОВНА ПОРМА ЯК ГОЛОВНА КАТЕГОРІЯ КУЛЬТУРИ МОВИ.....	46
Унормованість української літературної мови – основна її ознака.....	46
Види мовних норм.....	47
Орфоепічні норми.....	48
Лексичні норми.....	52
Акцентуаційні норми.....	55
Морфологічні норми.....	57
Синтаксичні норми.....	58
Стилістичні норми.....	59
ФОРМИ МОВНОГО СПІЛКУВАННЯ.....	65
Класифікація форм мовного спілкування.....	65
Діалог і його організація.....	68
Вербальні й невербальні компоненти діалогу.....	74
Організація полілогу.....	77
ЗАСОБИ МОВНОГО СПІЛКУВАННЯ.....	79
Вербальні засоби спілкування.....	79
Голосові характеристики мови.....	80
Характеристика усного мовлення.....	82
Невербальні засоби спілкування.....	83
Комунікативні девіації (нездачі).....	89
Текст як результат і одиниця комунікації.....	91
КУЛЬТУРА МОВНОЇ ПОВЕДІНКИ ТА МОВЛЕННЄВИЙ ЕТИКЕТ.....	95
Поняття «етикет», «мовленнєвий етикет».....	95
Основні функції спілкування. Основні правила спілкування.....	99
Найповніші форми мовленнєвого етикету.....	101
Телефонна розмова.....	103
Порушення правил етикету.....	105
ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ.....	107
Норми сучасної української літературної мови.....	107
Культура мови.....	111
Ситуативні завдання.....	114
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ТЕХНІКИ МОВЛЕННЯ.....	115
ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ ТА ПОРАДИ.....	115
Умови правильного дихання.....	115
Вправи (поставити дихання, поліпшити звучання голосу).....	116
Артикуляційна гімнастика для губ.....	117
Вправи для язика.....	118
Рекомендації кінесолога.....	118
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	120